

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 3 och 149 a § i mervärdesskattelagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 3 och 149 a § i mervärdesskattelagen (RP 143/2020 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Delegationen har hört

- konsultativ tjänsteman Marja Niiranen, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Orian Bondestam, jord- och skogsbruksministeriet
- ledande expert Soili Sinisalo, Skatteförvaltningen
- skatteexpert Tuula Gregory, Företagarna i Finland rf
- ekonomisk expert Janne Kalluinen, Skattebetalarnas Centralförbund rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Ålands landskapsregering.

Inget yttrande av

- Centralhandelskammaren.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i mervärdesskattelagen. För att lindra småföretagens administrativa skyldigheter höjs den nedre gränsen för skattskyldighet på grund av räkenskapsperiodens omställning från 10 000 till 15 000 euro.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2021. Den ska tillämpas på räkenskapsperioder som börjar den dag lagen trädde i kraft eller därefter.

Betänkande FiUB 21/2020 rd

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Vid utfrågningen av sakkunniga ansågs propositionen behövas och den fick brett stöd. Propositionen minskar i överensstämmelse med målsättningen den administrativa bördan för utövare av småskalig företagsverksamhet, när omsättningen under räkenskapsperioden är högre än 10 000 euro, men högst 15 000 euro. Det finns uppskattningsvis 6 500 småföretagare som bedriver den typen av konsumentförsäljning. Av dem är omkring 40 procent verksamma inom servicebranschen. De är verksamma inom cirka 150 olika branscher, med störst representation bland frisersalonger och inom skönhetsvård. De här småföretagen överförs från den nedre gränsen för skattelättnad till skattefrihet. Därmed minskar beskattningen av dem i och med att de administrativa förpliktelserna lindras. Utskottet välkomnar propositionens lindrande effekt på beskattningen av småföretag.

Höjd nedre gräns för registrering som skattskyldig bedöms inte ha några konsekvenser för rörelseidkare med försäljning huvudsakligen till företag, och propositionen ändrar således inte de administrativa skyldigheterna för sådana företag. Propositionen lindrar trots det beskattningen också för de företagen, eftersom deras skattelättnad för den nedre gränsen stiger. Det finns omkring 50 100 rörelseidkare med rätt att få lättnad inom ramen för den nedre gränsen som huvudsakligen säljer till företag och har en omsättning på mer än 10 000 men högst 30 000 euro. Utskottet välkomnar att också beskattningen av sådana småföretag lindras i det rådande ekonomiska läget, trots att propositionen inte minskar deras administrativa börda.

Utfrågade sakkunniga föreslog att den nedre gränsen för skattskyldighet höjs till 20 000 euro och att den nedre gränsen för skattelättnad höjs till 50 000 euro. Förslaget motiverades med att det ytterligare underlättar för småföretagare och motiverar deltidsföretagare att bli heltidsföretagare. Utskottet anser det inte möjligt att höja gränserna i det här sammanhanget.

Mervärdesskattebasen är fastlagd i rådets direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt och är bindande för Finland. Enligt momsdirektivet kan rådet ge en medlemsstat rätt att införa särskilda åtgärder som avviker från direktivet, exempelvis för att förenkla skatteuppbörden. Finland har på ansökan beviljats tillstånd att 2021–2024 från moms undanta skattskyldiga med en årlig omsättning på högst 15 000 euro. Redan av den anledningen går det enligt utskottet inte att höja den nedre gränsen mer än vad som föreslås i propositionen.

Vid en bedömning av den nedre gränsen för skattskyldighet bör man enligt utskottet också beakta kraven på konkurrensneutralitet samt eventuell uppdelning av företagsverksamheten som ett medel för skatteplanering. Den nedre gränsen för skattskyldighet behandlar företag med omsättning kring gränsen och likartade verksamhetsförhållanden olika och kan snedvrída konkurrensen. Dessutom kan gränsen bli ett incitament för att dela upp verksamheterna, vilket orsakar ekonomiska effektivitetsförluster. Incitamentet förstärks när den nedre gränsen stiger. Utskottet anser därför att den föreslagna nedre gränsen är motiverad och stöder inte en höjning.

Betänkande FiUB 21/2020 rd

Ett viktigt syfte med en lättnad avseende den nedre gränsen är att lindra de olägenheter som gränsen medför för företagens tillväxt och göra det lättare för företagarna att bli mervärdesskatteskyldiga. Det främjar samtidigt sysselsättningen. Det har inte kunnat påvisas att en lättnad avseende den nedre gränsen främjar dessa mål på ett ekonomiskt effektivt sätt. I förhållande till nyttan medför lättnaden mycket administrativt arbete för både Skatteförvaltningen och de skattskyldiga. Det finns heller ingenting som tyder på att en lättnad skulle ha sysselsättningsfrämjande effekter. Eftersom en höjd övre gräns för skattelättnaden bedöms medföra oproportionerligt stora kostnader i förhållande till nyttan, anser utskottet det inte motiverat att i det här sammanhanget ändra lättnaden avseende den nedre gränsen. Vidare påminner utskottet om att möjligheten för medlemsstaterna att tillämpa successiva skattelättnader, såsom lättnader avseende den nedre gränsen, försvinner från och med den 1 januari 2025 på grund av det ändrade momsdirektivet.

Utskottet har uppmärksamgjorts på propositionens konsekvenser för lagstiftningen om kommersiellt fiske. Kommersiella fiskare delas in i två grupper utifrån lagen om fiske, och till denna del hänvisar lagen direkt till det omsättningsbelopp som anges i 3 § 1 mom. i mervärdesskattelagen. Gruppernas rättigheter och skyldigheter skiljer sig från varandra. Utöver uppdelningen av kommersiella fiskare i grupper enligt lagen om fiske påverkas fiskarnas rättigheter och skyldigheter också av lagen om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik och lagen om punktskatt på flytande bränslen. På samma sätt är stöd som beviljas på grundval av lagen om det nationella genomförandet av den europeiska förordningen om Europeiska havs- och fiskerifonden och lagen om försäkringsstöd för kommersiellt fiske begränsade till att beviljas utifrån den omsättning som anges i 3 § 1 mom. i mervärdesskattelagen. Följaktligen anser utskottet det viktigt att regeringen snabbt gör en bedömning av om lagstiftningen om kommersiellt fiske behöver ses över.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 143/2020 rd utan ändringar.

Betänkande FiUB 21/2020 rd

Helsingfors 13.11.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
vice ordförande Arto Pirttilahti cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Tarja Filatov sd
medlem Timo Heinonen saml
medlem Heli Järvinen gröna
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Jari Koskela saf
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Merja Kyllönen vänst
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Matias Marttinen saml
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Sari Essayah kd
ersättare Saara Hyrkkö gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Ilkka Lahti.

Betänkande FiUB 21/2020 rd Reservation kd

Reservation kd

Motivering

I den här reservationen (RP 143/2020 rd) föreslår jag att 3 och 149 a § i mervärdesskattelagen (1501/1993) ändras. Den nedre gräns för skyldigheten att betala moms som grundar sig på småföretagens omsättning under räkenskapsperioden bör höjas från 10 000 till 20 000 euro i stället för till 15 000 euro som regeringen föreslår. Jag föreslår en likadan korrigering i formeln för lättnad i den nedre gränsen för skattskyldighet.

Även om en höjning till 15 000 euro som regeringen föreslår är välkommen, finns det utrymme för en ännu större höjning. Exempelvis i Italien och Österrike är den nedre gränsen 30 000 euro, i Storbritannien omkring 81 000 euro och i Japan ännu högre. Den nedre momsgränsen underlättar företagens administrativa börda. Därmed gynnar en större höjning av den nedre gränsen företagssamhet och hjälper småföretagare att bättre fullgöra sina skyldigheter, eftersom ett flertal småföretag då kan undantas momsskyldigheten. Inom många branscher finns det också deltidsföretagare och för dem är det lättare bedriva företagsverksamhet om byråkratin minskar. Om den nedre momsgränsen höjs väldigt mycket, är det självfallet möjligt att konkurrensen snedvrids. Men en höjning till 20 000 euro är inte så betydande att man kan anse att det sker en snedvridning.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslaget enligt betänkandet, men 3 och 149 a § med följande ändringar. (*Reservationens ändringsförslag*)

Reservationens ändringsförslag

3 §

Säljaren är inte skattskyldig om räkenskapsperiodens omsättning är högst 20 000 euro, förutsatt att säljaren inte på egen anmälan har registrerats som skattskyldig.

149 a §

En skattskyldig för vilken räkenskapsperiodens omsättning (i formeln omsättning) överstiger 20 000 euro, får en lättnad i den skatt som ska redovisas för räkenskapsperioden (i formeln skatt), så att lättnadens storlek bestäms enligt följande:

Betänkande FiUB 21/2020 rd
Reservation kd

$$\text{skatt} - \frac{(\text{omsättning} - 20\,000) \times \text{skatt}}{10\,000}$$

En skattskyldig för vilken räkenskapsperiodens omsättning uppgår till högst 20 000 euro får i
lättnad hela den skatt som ska redovisas för räkenskapsperioden.

(Ikraftträdande som i FiUB)

Helsingfors 13.11.2020

Sari Essayah kd